

MINISTERUL
MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AL REPUBLICII MOLDOVA

MINISTRY
OF LABOUR AND SOCIAL PROTECTION
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

INSPECTORATUL SOCIAL DE STAT

STATE SOCIAL INSPECTORATE

MD-2028, Chișinău, șos. Hîncești, 53, bloc „B”, et. 6
Tel. +37322999239; Fax. +37322999238
e-mail: office@iss.gov.md
web: www.iss.gov.md

53 Hincesti Avenue, block "B", 6th floor, MD-2028, Chisinau
phone: +37322999239; Fax. +37322999238
e-mail: office@iss.gov.md
web: www.iss.gov.md

14.01.2025 nr. 01

RAPORT DE CONTROL

privind aplicarea unitară și respectarea reglementărilor legislației în
domeniul stabilirii dreptului și acordării ajutorului social și ajutorului pentru
perioada rece a anului familiilor care au în componență membri apti de muncă,
de către Structura teritorială de asistență socială Nisporeni din cadrul
Agenției Teritoriale de Asistență Socială Centru-Vest

PROFILUL INSPECȚIEI

Entitatea controlată

Denumirea entității	Agencia Teritorială de Asistență Socială Centru-Vest Structura teritorială de asistență socială Nisporeni
Adresa	MD - 3600 or. Nisporeni, str.Ioan Vodă nr.2
Telefon (fax) e-mail	(373) 067735665; atas.centru-vest@social.gov.md (373) 026422180; stas.nisporeni@atas.gov.md

Echipa de control

Șef direcție	Vizir Boris
Inspector principal	Damaschin Irina
Inspector principal	Radu Nadejda
Inspector principal	Bobeica Mariana
Inspector superior	Creanga Liliana

Persoane responsabile din cadrul entității supuse controlului

Directoare ATAS Centru-Vest	Croituru Marina
Șef STAS Nisporeni	Triboi Marin
Sefă Serviciu prestații sociale	Porțevschi Eudochia

Principalele caracteristici ale misiunii de control

A. Perioada efectuării controlului	Început	04.09.2024
	Sfârșit	19.11.2024
B. Perioada supusă controlului	2017 – 2024	
C. Temeiul controlului	Control planificat asupra modului de aplicare unitară și a respectării prevederilor actelor normative la stabilirea dreptului și acordarea ajutorului social și ajutorului pentru perioada rece anului	
	Control inopinat în urma unei sesizări/petiții/altei informații relevante despre un incident sau eveniment semnificativ	x
	Alte	

Cuprins

Capitolul I. Prezentare generală	pag.5
Obiectivele misiunii de control.....	pag.5
Baza legală de reglementare.....	pag.5
Procesul de control. Proceduri și tehnici de colectare a probelor de control.....	pag.6
Capitolul II. Sinteza principalelor constatări și concluzii	pag.7
Capitolul III. Recomandări	pag.23

Anexe: Tabele tipuri nereguli – 165 pagini

Acronime

ANOFM	Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă
APL	Autoritatea Publică Locală
APRA	Ajutor social pentru perioada rece a anului
CNAS	Casa Națională de Asigurări Sociale
SIAAS	Sistemul informational automatizat „Asistența Socială”
ATAS	Agencia Teritorială de Asistență Socială
STAS	Structura teritorială de asistență socială

Capitolul I. Prezentare generală

Misiunea de control inopinat privind aplicarea unitară și respectarea reglementărilor legislației în domeniul stabilirii dreptului și acordării ajutorului social și a ajutorului pentru perioada rece a anului familiilor care au în componență membri apti de muncă de către Structura teritorială de asistență socială Nisporeni din cadrul Agenției Teritoriale de Asistență Socială Centru-Vest (în continuare – STAS Nisporeni/ATAS Centru-Vest) s-a realizat în temeiul ordinului directoarei Inspectoratului Social de Stat nr. 106 din 04 septembrie 2024, urmare sesizării deputatului în Parlamentul Republicii Moldova, dl Vasile Porțevschi, adresată Inspectoratului Social de Stat și Ministerului Muncii și Protecției Sociale.

Obiectivele misiunii de control

Misiunea de control a avut stabilite următoarele obiective:

- a) Evaluarea conformității modului de acceptare, examinare și procesare a cererilor solicitanților de ajutor social și ajutor pentru perioada rece a anului de către asistenții sociali din cadrul STAS Nisporeni/ATAS Centru-Vest;
- b) Stabilirea cazurilor de fraudă și eroare în procesul de acordare și plată a prestațiilor sociale, ca rezultat al declarării unor informații eronate de către beneficiari, precum și al neexercitării corespunzătoare a atribuțiilor funcționale de către angajații STAS Nisporeni/ATAS Centru-Vest;
- c) Identificarea soluțiilor de remediere a deficiențelor constatate în procesul de stabilire și plată a prestațiilor sociale prin înaintarea recomandărilor de inspecție;

Baza legală de reglementare

Verificarea modului de stabilire și acordare a prestațiilor sociale de către STAS Nisporeni/ATAS Centru-Vest, s-a desfășurat în conformitate cu:

- Legea cu privire la ajutorul social nr. 133 din 13.06.2008;
- Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului social, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1167 din 16.10.2008 (în continuare - Regulament);
- Regulamentul privind organizarea și funcționarea Inspectoratului Social de Stat Inspecției Sociale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 802 din 28.10.2011;
- Ordinul Ministrului Muncii, Protecției Sociale și Familiei nr. 208 din 22 decembrie 2015 „Cu privire la aprobarea standardelor de prestare a serviciilor pentru structurile teritoriale de asistență socială, Ghidurilor și Metodologiei pentru implementarea standardelor de prestarea serviciilor de către structurile teritoriale de asistență socială”;
- Instrucțiunea-cadru referitor la implementarea Acordului de cooperare în cadrul Programului de ajutor social anexat la Ordinul Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale nr. 816/1 din 28.06.2018;
- Standardele de inspecție, aprobate prin Ordinul șefului Inspecției Sociale nr. 122 din 29 decembrie 2017;

➤ Manualul operațional privind inspectarea ajutorului social și ajutorului pentru perioada rece a anului, aprobat prin ordinul șefului Inspecției Sociale nr. 113A din 29 octombrie 2018.

Procesul de control. Proceduri și tehnici de colectare a probelor de control

În scopul realizării obiectivelor misiunii de control, pentru evaluarea riscurilor au fost vizate 180 familii beneficiare de ajutor social și ajutor pentru perioada rece a anului, care includ în componență membri apti de muncă, din 10 primării ale raionului Nisporeni.

Au fost supuse procedurilor de control cererile pentru acordarea ajutorului social depuse în perioada anilor 2020 – 2024, cu extindere, după caz, a cererilor depuse în perioada de până la anul 2020.

Pe parcursul realizării misiunii de control, în rezultatul identificării unui număr foarte mare de nereguli în recepționarea cererilor de ajutor social și stabilirea ilegală a ajutorului social și ajutorului pentru perioada rece a anului, au fost supuse procedurilor de control 500 cereri de ajutor social din 10 localități (oraș/comune/sate), inclusiv: or. Nisporeni – 83 cereri, com. Ciorești – 110 cereri, com. Iurceni – 78 cereri, com. Boldurești – 57 cereri, com. Valea Trestieni – 55 cereri, com. Brătuleni – 38 cereri, sat. Soltănești – 35 cereri, com. Șișcani – 23 cereri, sat. Cristești – 11 cereri și com. Vărzărești – 10 cereri.

Astfel, în scopul identificării cazurilor de încălcări grave în aplicarea corectă și unitară a legislației și respectarea prevederilor actelor normative referitoare la stabilirea dreptului și acordarea ajutorului social și ajutorului pentru perioada rece a anului, au fost analizate, evaluate, investigate conform tehnicilor și procedurilor de control 500 cereri de ajutor social depuse de aceste 180 familii din raionul Nisporeni, inclusiv 450 cereri depuse în perioada anilor 2020 -2024 și 50 cereri depuse până în anul 2020.

Au fost utilizate următoarele tehnici de control:

- a) Analiza dosarului beneficiarului de ajutor social și APRA prezentate spre control de STAS Nisporeni, care include cererea de ajutor social cu toate acte confirmative anexate la cerere de solicitant și acceptate de STAS pentru examinarea dreptului la prestație , actele anexate la dosar de STAS în procesul de stabilire și acordare a ajutorului social și ajutorului pentru perioada rece a anului;
- b) Analiza cererilor de ajutor social examinate în cadrul SIAAS, în baza datelor introduse în SIAAS de către angajații STAS Nisporeni;
- c) Analiza informației prin intermediul SIAAS a bazei de date Serviciului Fiscal de Stat privind veniturile salariale obținute de membrii familiilor beneficiare de ajutor social și APRA supuse controlului;

- d) Solicitarea și analiza informației de la angajatori cu privire la mărimea salariului net obținut de beneficiarii de ajutor social și APRA, care s-au declarat salariați/angajați în câmpul muncii;
- e) Verificarea la APL/primărie a corectitudinii datelor din certificatele privind deținerea terenurilor agricole de pe lângă casă, terenurilor agricole din extravilanul localității și terenurilor luate în arendă, eliberate de APL/primărie, corectitudinea întocmirii contractelor de arendă a terenurilor agricole, legalizarea/înregistrarea contractelor de arendă la APL, ținerea de către APL a registrelor contractelor de arendă ca mijloc de evidență a informației despre drepturile de arendă a terenului sau altui bun agricol arendat în conformitate cu prevederile legislației în vigoare;
- f) Analiza informației prin intermediul SIAAS a bazei de date Cadastru - Registrul bunurilor imobile, privind deținerea terenurilor agricole de pe lângă casă și terenurilor agricole din extravilanul localității de membrii familiilor beneficiare de ajutor social și APRA, supuse controlului;
- g) Interogarea și analiza informațiilor din baza de date a Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, privind traversarea frontierei de stat de către membrii familiei incluși în cererile supuse controlului, în vederea stabilirii cazurilor de acordare nejustificată a ajutorului social și ajutorului pentru perioada rece a anului familiilor, al căror membri, incluși în cererile de ajutor social au plecat/venit peste hotarele țării;
- h) Confirmarea prin interceptarea din SIAAS a datelor privind aflarea la evidența ANOFM a șomerilor, membri ai familiilor beneficiare de ajutor social și APRA, supuși controlului;
- i) Solicitarea și analiza informației de la instituțiile de învățământ, privind mărimea bursei de studii, acordate persoanelor declarate cu statut ocupațional de „elev/student”;
- j) Investigarea/intervievarea - obținerea informației de la persoane responsabile din cadrul STAS Nisporeni și APL;
- k) Controlul/intervievarea beneficiarilor de ajutor social și ajutor pentru perioada rece a anului, prin efectuarea vizitelor la domiciliul beneficiarilor, prin contrapunerea din alte surse alternative a informației despre statutul beneficiarului și situația financiară.

CAPITOLUL II. SINTEZA PRINCIPALELOR CONSTATĂRI ȘI CONCLUZII

Verificările efectuate în cadrul prezentei misiuni de control concluzionează că, factorii de decizie, reprezentanții STAS Nisporeni din cadrul ATAS Centru-Vest, au admis multiple nereguli, erori, fraude, abateri de la legalitate și regularitate în procesul de stabilire a dreptului și acordarea ajutorului social și ajutorului pentru perioada rece a anului, fiind încălcate grav prevederile Legii nr. 133/2008 cu privire la ajutorul social, Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului social, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1167/2008 și altor acte normative, care au cauzat prejudicierea bugetului public național în proporții deosebit de mari.

1. Constatări

În procesul controlului s-au constatat următoarele:

- a) Încălcarea prevederilor legale de către solicitanții de ajutor social, care au prezentat informații incomplete, greșite, neveridice și false organului cu drept de stabilire a ajutorului social/ajutorului pentru perioada rece a anului;
- b) Încălcarea prevederilor legale de către beneficiarii de ajutor social și ajutor pentru perioada rece a anului, care nu au informat privind schimbările ce au intervenit în structura sau în circumstanțele familiei, nu au informat în scris STAS despre modificările intervenite în informația declarată inițial în cererea de acordare a ajutorului social;
- c) Nereguli în procesul de recepționare, înregistrare, examinare a cererilor de ajutor social și actelor confirmative anexate, admise de reprezentanții STAS;
- d) Nereguli, abateri, erori, suspiciuni rezonabile de fraudare a cererilor de ajutor social de către persoanele responsabile de stabilirea ajutorului social și APRA din cadrul STAS Nisporeni – asistenți sociali comunitari, specialiști în acordarea ajutorului social, care au cauzat prejudicierea bugetului public național în proporții deosebit de mari;
- e) Abateri/deficiențe sistemice în cadrul STAS Nisporeni privind recepționarea, examinarea și emiterea deciziei despre acordarea sau neacordarea dreptului la ajutor social și/sau ajutor pentru perioada rece a anului.

Controlul modului de stabilire, acordare și plata a ajutorului social și APRA a vizat dosarele/cererile de ajutor social a unui număr de 180 de familii/beneficiari din raionul Nisporeni, respectiv au fost supuse controlului, analizei, verificărilor, investigațiilor 500 cereri de ajutor social.

În urma controlului au fost identificate 433 de cereri cu nereguli cu impact financiar la stabilirea dreptului, acordarea și plata ajutorului social și ajutorului pentru perioada rece a anului, inclusiv în:

comuna Ciorești	103 cereri
orașul Nisporeni	77 cereri
com. Iurceni	66 cereri
com. Valea Trestieni	51 cereri
com. Boldurești	49 cereri
sat. Soltănești	29 cereri
com. Brătuleni	21 cereri
com. Șișcani	19 cereri
com. Vărzărești	10 cereri
sat. Cristești	8 cereri

Tabelul nr.1 Numărul de cereri cu erori/fraudă

Localitatea	or. Nisporeni	Boldurești	Brătuleni	Ciorești	Cristești	Iurcenii	Șișcani	Soltănești	Valea Trestieni	Varzaresti	Total raion
Total verificate cereri (famili)	83 (23)	57 (23)	38 (10)	110 (52)	11 (3)	78 (25)	23 (9)	35 (14)	55 (17)	10 (4)	500 (180)
Erori/fraudă cu impact financiar	77	49	21	103	8	66	19	29	51	10	433
Erori procedurale	6	8	14	7	3	12	4	5	3	0	61
Corecte	1	0	3	0	0	0	0	1	1	0	6
Pondere erori/fraudă cu impact financiar %	93	86	55	94	73	85	83	83	93	100	87

Din numărul total de 500 cereri verificate, au fost constatate 494 cereri de ajutor social cu erori/fraudă, inclusive 433 cereri cu nereguli cu impact financiar, 61 cereri cu erori procedurale și 6 cereri corecte. Pondere cererilor cu erori/ fraudă din numărul total de cereri verificate constituie 87%.

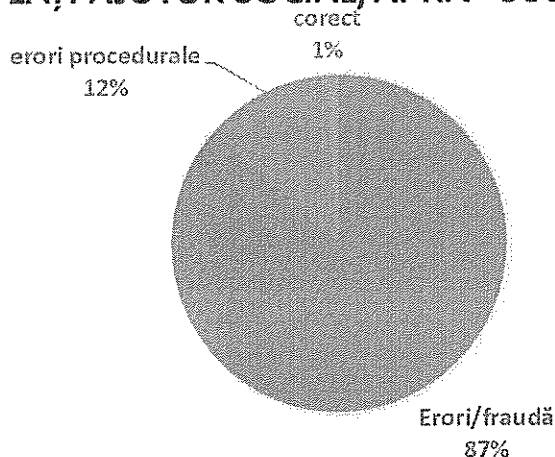
Tabelul nr.2 Număr dosare/cereri cu nereguli, suma plăți necuvenite

nr. crt	APL/localitatea	număr cereri verificate	cereri cu erori/fraudă	sume plătite ilegale (lei)	Pondere cereri cu erori/fraudă %
1	Or.Nisporeni	83	77	2655311	93%
2	Boldurești	57	49	1008126	86%
3	Brătuleni	38	21	356440	55%
4	Ciorești	110	103	2206783	94%
5	Cristești	11	8	265511	73%
6	Iurcenii	78	66	1424017	85%
7	Șișcani	23	19	347792	83%
8	Soltănești	35	29	676594	83%
9	Valea Trestieni	55	51	1249730	93%
10	Varzaresti	10	10	239624	100%
	Total	500	433	10429928	87%

Ponderea cererilor cu erori/ fraudă din numărul total de cereri verificate constituie 87%, 12% sunt cereri cu erori procedurale și 15 cereri corecte.

Diagrama nr.1

PLĂȚI AJUTOR SOCIAL/APRA - 500 CERERI

Numărul total de nereguli/cazuri cu impact financiar este în număr de 452. Cele mai multe nereguli cu impact financiar au fost identificate în:

- comuna Ciorești – 108 cazuri,
- orașul Nisporeni – 85 cazuri,
- comuna Iurceni - 68 cazuri,
- comuna Valea Trestieni - 62 cazuri.

Numărul cel mai mare de nereguli identificate sunt:

- nedeclararea modificărilor intervenite în componența familiei – 184 cazuri;
- deklararea eronată a statutului ocupational de „angajat în agricultură” – 148 cazuri;
- deklararea eronată/falsă a componenței familiei – 55 cazuri;
- deklararea eronată/nedeclararea modificărilor în veniturile salariale - 24 cazuri.

Tabelul nr.3 Numărul de nereguli/cazuri

	Tipul de nereguli	or. Nisporeni	Boldurești	Brătuleni	Ciorești	Cristești	Iurceni	Șișcani	Soltănești	Valea Trestieni	Vărzărești	Total cazuri raion
1	Eronat statut ocupaț. (ang agricult)	55	9	2	5	4	43	2	2	23	3	148
2	Eronat statut ocupaț. (șomer)	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	2
3	Eronat statut persoană dizabilitate	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1

Raport de control, acordarea ajutorului social/APRA de către STAS Nisporeni ATAS Centru-Vest

4	Eronat statut ocupaț. (îngrij. terță persoană)	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
5	Eronat statut pensionar	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
6	Eronat declarat/ nedeclarat modificări statut salariat	5	2	-	1	-	-	1	-	-	-	9
7	Eronat declarat/ nedeclarat modificări statut copil/sudent	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	4
8	Eronat declarat/ nedeclarat modificări statut ocup. (îngr. copil 3 ani)	1	4	-	-	-	-	4	1	-	-	10
9	Eronat declarat/ nedeclarat modificări venit salarizare	1	11	-	2	-	6	-	1	1	2	24
10	Nedeclarare modificări venit bursă	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	3
11	Declarare eronată/falsă mărime teren agricol	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	4
12	Declarare eronată/falsă componența familiei	7	7	-	30	1	1	2	4	3	-	55
13	Nedeclarare modificări în componența familiei	9	22	-	64	4	18	10	20	33	4	184
14	Completare greșit fișa electr. asistentul social	4	-	-	1	-	-	-	-	-	-	5
15	Erori schimb de date sisteme informaționale	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	2
16	Nereguli procedurale	72	15	-	112	5	62	16	20	10	-	312
	Total	157	72		220	18	130	36	48	72	11	764

Valoare totală a plății ajutorului social și a ajutorului pentru perioada rece a anului stabilite și acordate pe cele 500 cereri verificate de inspectori a constituit **16178135 lei**.

Plățile acordate ilegal beneficiarilor pe aceleași 500 cereri cu nereguli, erori și fraudă a constituit suma totală de **10429928 lei** (Tabelul nr. 4). Din suma totală, din vina beneficiarilor a fost acordată ilegal suma de **10209140 lei**, **188350 lei** au fost acordați ilegal din vina administrativă, iar suma de **32438 lei** a fost acordată ilegal din cauza schimbului eronat de date din sistemele informaționale.

Tablel nr.4 Impactul financiar/valoarea neregulilor

	Tipul de nereguli	Nisporeni	Boldurești	Brătuleni	Ciorești	Cristești	Iurceni	Șișcani	Soltănești	Valca Trezieni	Varzărești	Total
1	Eronat statut ocupaț. (ang agricult)	1991570	226101	10728	113576	173560	1015347	36728	63800	779720	136775	4547905
2	Eronat statut ocupaț. (șomer)	-	-	-	18666	-	-	-	-	-	-	18666
3	Eronat statut persoană dizabilitate	-	-	-	-	-	-	17254	-	-	-	17254
4	Eronat statut ocup. (îngr.)	-	14991	-	-	-	-	-	-	-	-	14991
5	Eronat statut pensionar	-	-	-	3739	-	-	-	-	-	-	3739
6	Eronat declarat/ nedeclarat modificări statut salariat	234702	29749	-	9059	-	-	-	-	-	-	273510
7	Eronat declarat/ nedeclarat modificări statut copil/sudent	77358	-	-	-	-	-	-	-	-	-	77358
8.	Eronat declarat/ nedeclarat modificări statut ocup. (îngr. copil 3 ani)	53585	82929	-	-	-	-	105421	21252	-	-	263187
9	Eronat declarat/ nedeclarat modificări venit salarizare	-	135128	-	7686	-	90881	-	9352	4340	24086	271473
10	Nedeclarare modificări venit bursă	-	-	-	-	3940	-	-	-	-	-	3940
11	Declarare eronată/falsă teren agricol	-	-	-	-	-	-	-	-	3701	19112	22813
12	Declarare eronată/falsă com. familiei	216051	207375	244009	982767	50246	39392	34648	149951	35444	-	1959883
13	Nedeclarare modificări în com. familiei	47202	311853	101703	1056411	37765	278397	153741	432239	426525	59651	2905487

Raport de control, acordarea ajutorului social/APRA de către STAS Nisporeni ATAS Centru-Vest

14	Completare greșit fișa electr. asistent social	34843	-	-	-	-	-	-	-	-	-	34843
15	Erori schimb date sisteme informaționale	-	-	-	14879	-	-	-	-	-	-	14879
16	Nereguli procedurale	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Total	2655311	1008126	356440	2206783	265511	1424017	347792	676594	1249730	239624	10429928

Au fost constatate 16 cazuri în care există indicii rezonabile de fraudă admise de reprezentanții structurii teritoriale de asistență socială (asistenți sociali, persoane responsabile din cadrul STAS), prin înregistrarea, introducerea în SIAAS și validarea informației evident false/neveridice despre persoane care nu se aflau în țară la momentul recepționării cererii, cu introducerea semnăturii olografe a persoanei adulte lipsă (Tabelul nr.5).

Tabelul nr.5 Număr cereri/cazuri de fraudă

Tipul de nereguli	or. Nisporeni	Boldurești	Brătuleni	Ciorești	Cristești	Iurceni	Șișcani	Soltănești	Valea Trezieni	Varzărești	Total cazuri
Fraudă	4	-	-	11	1	-	-	-	-	-	16

2. Tipurile de încălcări a cadrului normativ constatate la stabilirea dreptului și acordarea ajutorului social și ajutorului pentru perioada rece a anului

A. Declararea/indicarea eronată a statutului ocupațional al membrilor adulți ai familiei:

- 1) Declararea neveridică, eronată a statutului ocupațional "realizează venituri provenite din activități legate de folosirea terenurilor agricole deținute în proprietate și/sau luate în arendă din extravilanul localităților"

Urmare controlului efectuat, examinării și analizei dosarelor beneficiarilor, cererilor de ajutor social și actelor confirmative anexate, se constată un număr foarte mare de cazuri de încălcare a prevederilor legale, de declarare neveridică, eronată, falsă, de către titularii cererilor de ajutor social și/sau alți membri adulți ai familiei, a statutului lor ocupațional – că au activități pe cont propriu în agricultură și realizează venituri provenite din activități legate de folosirea

terenurilor agricole din extravilanul localităților. Au fost identificate **148 cazuri**¹, în care statutul ocupațional declarat nu s-a confirmat.

Cele mai multe cazuri cu astfel de abateri s-au constatat în or. Nisporeni, comunele Iurceni și Valea Trestieni. În același timp nereguli de acest gen s-au identificat și com. Boldurești, sat. Cristești, sat. Soltănești și com. Vărzărești. Incidența unor astfel de abateri este mai mică în com. Bratuleni, com. Ciorești și Șișcani. În aceste două localități s-au constatat 148 de cazuri, ponderea cazurilor cu abateri este de 99,5% din cazurile inspectate, ceea ce denotă grave deficiențe sistemice și abateri de la normele legale admise de STAS Nisporeni pe parcursul unei perioade de mai mulți ani de zile. Pe toate cazurile inspectate se atestă un cumul de nereguli, deficiențe, abateri de la normele legale, admise de mai mulți subiecți: solicitanții/beneficiarii de ajutor social care declară situații ocupaționale neveridice, eronate; declarații pe propria răspundere false privind terenul agricol deținut în proprietate și/sau în arendă din extravilanul localităților și veniturile obținute de acesta/acestea; persoanele responsabile din cadrul APL (primarul localității, secretarul consiliului local, specialistul în relații funciare), care întocmesc, semnează și eliberează certificate privind terenurile agricole deținute de cetățeni în proprietate cu date neveridice, fictive; care întocmesc/înregistrează acte/contracte de arendă cu date nederidice, fictive, false, privind terenuri agricole, cu încălcarea flagrantă, evidentă a legislației în vigoare, cu indicarea datelor despre terenuri agricole vădit eronate.

S-au constatat multiple cazuri, în care solicitanții au declarat greșit, neveridic, eronat, fals statutul lor ocupațional și/sau al membrilor adulți din familie de „angajați pe cont propriu în agricultură” și că realizează venituri provenite din activități legale la folosirea terenului agricol din extravilanul localității, prezentând la cererea de ajutor contracte de arendă cu indicii evidente de documente falsificate. S-a constatat că, datele privind suprafețele de teren care figurează în contracte ca date în arendă, sunt incomplete, incorecte, neveridice, false, prin urmare:

- a) terenurile nu sunt legal, înregistrate în Registrul bunurilor imobile (Cadastru) ca proprietatea arendatorilor (persoanelor care figurează că dau în arendă);
- b) nu sunt indicate numerele cadastrale, ori în cazul când sunt indicate nr. cadastrale, așa terenuri lipsesc în Registrul bunurilor imobile (Cadastru) sau sunt înregistrate pe numele altor persoane;
- c) datele cu caracter personal ale persoanelor indicate în contracte nu sunt reale, corecte;
- d) contractele de arendă sunt scrise pe persoane inexistente, decedate sau plecate peste hotare;
- e) terenurile nu se transmit efectiv, real în folosință persoanei (arendașului) conform cerințelor obligatorii ale legislației;

---

¹ Anexă, Tabelul nr. 1.1

- f) arendașii (solicitanții/beneficiarii de ajutor social) nu achită impozitul funciar (în toate cazurile inspectate), obligație arendașului conform legislației și conform clauzelor contractelor de arendă semnate, ceea ce denotă că nu se folosesc de aceste terenuri și evident că nu realizează venituri din folosirea lor.
- g) evidența contractelor de arendă la primării se face contrar cerințelor Regulamentului privind modul de ținere a registrelor contractelor de arendă, aprobat prin HG 228/2019.

Inspectoratul Social de Stat a constatat în rezultatul misiunii de control că, în marea majoritate a cazurilor verificate în raionul Nisporeni, contractele de arendă sunt întocmite cu nerespectarea, ignorarea în totalitate a prevederilor legislației în vigoare, totodată în toate cazurile contractele de arendă conțin dispoziții, care fac trimitere la prevederi *Legii nr.198/2003 cu privire la arenda în agricultură*, care a fost abrogată încă din 01.03.2019. În prezent, în Republica Moldova arenda în agricultură, arenda terenurilor agricole, este reglementată de art. art.1288 – 1313, capitolul IX- Arenda din Codul Funciar.

- În 93% din cazuri supuse controlului, în care solicitanții de ajutor social au prezentat acte, care aparent reprezintă contracte de arendă, s-a constatat că persoanele (beneficiarii de ajutor social care au declarat statut de „angajat pe cont propriu în agricultură”, nu aveau legalizat dreptul de arendă a terenului agricol, contrar prevederilor **art. 1289. Încheierea contractului de arendă** din Codul Civil al Republicii Moldova: „(1) Contractul de arendă se încheie în formă scrisă. (2) Dacă părțile nu convin altfel, dreptul de posesie și folosință asupra bunurilor agricole arendate se naște din momentul semnării contractului de arendă și poate fi exercitat doar după semnarea actului de predare-primire...”

Actul de predare- primire este un document obligatoriu, prevăzut de **art. 1290** Cod Civil: „(1) La începutul și la încetarea arendei, părțile contractante sînt obligate să întocmească, în termen de 5 zile lucrătoare, acte de predare-primire a bunului agricol arendat...”

- În 95% din cazuri supuse controlului, beneficiarii de ajutor social care au declarat statut de „angajat pe cont propriu în agricultură” și care figurau că arendași conform contractelor de arendă, nu și-au respectat obligațiile legale de privind plata impozitului funciar, contrar prevederilor art. art. 1296. Obligațiile părților din Codul Civil: „... (3) *Arendașul este obligat: a) sa folosească bunurile arendate ca un bun proprietar, conform clauzelor contractului; ...c) să achite plata pentru arendă în termenul și în modul stabilit; d) să achite impozitele și alte plăți prevăzute de legislație, în cazul în care contractul nu prevede altfel;*”

Neregulile identificate denotă competențe deficitare în cunoașterea și aplicarea prevederilor legale și iresponsabilitate din partea specialiștilor STAS responsabili de acordarea ajutorului social, care au examinat cererile de ajutor social, au validat cererile în SIAAS, fiind emise decizii de acordare a ajutorului social și APRA, în pofida faptului că datele din actele prezentate

de solicitanții de ajutor social indicau că familiile nu erau eligibile pentru acordarea ajutorului social și/sau APRA.

Suma totală de ajutor social și ajutor pentru perioada rece a anului achitată necuvenit familiilor care au declarat eronat, fals, statutul ocupațional ”realizează venituri provenite din activități legate de folosirea terenurilor agricole din extravilanul localităților”, constituie **4547905 lei**.

2) Declararea neveridică, eronată a statutului ocupațional de salariat sau nedeclararea modificărilor în statutul de salariat - realizează venituri provenite din salarizare, cu timp integral sau parțial

Au fost constatate **5 cazuri**², în care solicitantul a declarat eronat, în cererea de ajutor social, statutul ocupațional de salariat - realizează venituri provenite din salarizare, cu timp integral sau parțial, în conformitate cu **art. 5 alin. (1) lit. f) din Legea cu privire la ajutorul social nr. 133 din 13.06.2008**, care prevede că: ” (1) De dreptul la ajutor social și/sau la ajutor pentru perioada rece a anului beneficiază familiile defavorizate în cazul în care toți membrii adulți ai acesteia se încadrează în cel puțin una dintre următoarele situații: ... f) realizează venituri provenite din salarizare, cu timp integral sau parțial”.

Au fost constatate de asemenea **4 cazuri**³, în care titularul/beneficiarul nu informata organul cu drept de stabilire a ajutorului social/ajutorului pentru perioada rece a anului despre schimbările ce au intervenit în situația ocupațională a membrilor familiei declarați cu statutul de salariat - realizează venituri provenite din salarizare, cu timp integral sau parțial, care au pierdut acest statut sau l-au schimbat pe parcurs, fiind încălcate prevederile pct.41 din Regulament.⁴

Suma totală de ajutor social și ajutor pentru perioada rece a anului achitată necuvenit familiilor care au declarat eronat statutul ocupațional de salariat - realizează venituri provenite din salarizare sau nu au declarat modificările intervenite în statutul de salariat al membrilor familiei, constituie **273510 lei**.

3) Nedeclararea modificărilor intervenite în statutul persoanei – copil (student)

Au fost constatate **4 cazuri**⁵ de nedeclarare a modificărilor intervenite în statutul membrului familiei, declarat cu statut de student, care a absolvit instituția de învățământ, pierzând statutul de copil, fapt despre care nu a fost informată organului cu drept de stabilire a ajutorului social/ajutorului pentru perioada rece a anului, fiind încălcate prevederile pct.41 din Regulament.⁶

---

² Anexă, Tabelul nr.1.2

³ Anexă, Tabelul nr.1.3

⁴ Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului social, aprobat prin HG nr. 1167/2008

⁵ Anexă, Tabelul nr.1.4

⁶ Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului social, aprobat prin HG nr. 1167/2008

Suma totală de ajutor social și ajutor pentru perioada rece a anului achitată necuvenit consituie **77358 lei**.

4) Nedeclararea modificărilor intervenite în statutul ocupațional de îngrijitor copil până la vârsta de 3 ani

Au fost constatate 10 cazuri⁷ de nedeclarare de către beneficiar a modificărilor intervenite în statutul membrului familiei de îngrijitor a copilului până la vârsta de 3 ani, fiind încălcate prevederile pct.41 din Regulament.⁸ Suma totală de ajutor social și ajutor pentru perioada rece a anului achitată necuvenit consituie **263187 lei**.

5) Declararea eronată a statutului ocupațional – îngrijitor terță persoană (conform CMC)

A fost constatat **1 caz**⁹ de declarare neveridică, falsă a statutului de îngrijitor al unui membru al familiei care necesită îngrijire din partea unei terțe persoane conform concluziei consiliului medical consultativ al instituției medico-sanitare publice, pentru a beneficia de dreptul la ajutor social și/sau la ajutor pentru perioada rece a anului în conformitate cu **art. 5 alin. (1) lit. e) din Legea cu privire la ajutorul social nr. 133 din 13.06.2008**. Solicitantul este obligat să prezinte informații complete și veridice organului cu drept de stabilire a ajutorului social/ajutorului pentru perioada rece a anului, însă nu a prezentat certificatele necesare obligatoriu, încălcând prevederile **art. 16 alin. (2) din Legea cu privire la ajutorul social nr. 133 din 13.06.2008** și poartă răspundere conform **art. 16 alin. (3) din Legea nr.133/2008**. Suma totală de ajutor social și ajutor pentru perioada rece a anului achitată necuvenit familiilor care au declarat eronat, fals, statutul ocupațional de îngrijitor al unui membru al familiei care necesită îngrijire din partea unei terțe persoane o constituie **14991 lei**.

6) Declararea eronată a statutului ocupațional – persoană încadrată în grad de dizabilitate

A fost constatate **un caz**¹⁰ de declarare neveridică, falsă a statutului de persoane încadrate în diferite grade de dizabilitate, pentru a beneficia de dreptul la ajutor social și/sau la ajutor pentru perioada rece a anului în conformitate cu **art. 5 alin. (1) lit. b) din Legea cu privire la ajutorul social nr. 133 din 13.06.2008**. Solicitantul este obligat să prezinte informații complete și veridice organului cu drept de stabilire a ajutorului social/ajutorului pentru perioada rece a anului, însă nu a prezentat certificatele necesare obligatoriu, încălcând prevederile **art. 16 alin. (2) din Legea cu privire la ajutorul social nr. 133 din 13.06.2008** și poartă răspundere conform **art. 16 alin. (3) din Legea nr.133/2008**. Suma totală de ajutor social și ajutor pentru perioada rece a anului achitată necuvenit consituie **17254 lei**.

---

⁷ Anexă, Tabelul nr.1.5

⁸ Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului social, aprobat prin HG nr. 1167/2008

⁹ Anexă, Tabelul nr.1.6

¹⁰ Anexă, Tabelul nr.1.8

7) Declararea eronată a statutului ocupațional – șomer înregistrat la ANOFM

Au fost constatate **4 cazuri**¹¹ de declarare neveridică, eronată a statutului de șomer înregistrat la agenția teritorială pentru ocuparea forței de muncă, pentru a beneficia de dreptul la ajutor social și/sau la ajutor pentru perioada rece a anului în conformitate cu **art. 5 alin. (1) lit. c) din Legea cu privire la ajutorul social nr. 133 din 13.06.2008**. Solicitantul este obligat să prezinte informații complete și veridice organului cu drept de stabilire a ajutorului social/ajutorului pentru perioada rece a anului, însă nu a prezentat certificatele necesare obligatoriu, încălcând prevederile **art. 16 alin. (2) din Legea cu privire la ajutorul social nr. 133 din 13.06.2008** și poartă răspundere conform **art. 16 alin. (3) din Legea nr.133/2008**.

Suma totală de ajutor social și ajutor pentru perioada rece a anului achitată necuvenit consituie **33505 lei**. Din suma totală achitată nejustificat, suma de **32438 lei** a fost plătită necuvenit din cauza schimbului de date deficient, eronat între sisteme informaționale (SIAAAS și sistemul informațional al ANOFM).

8) Declararea eronată a statutului ocupațional – persoană care a atins vârsta de pensionare

A fost constatat **un caz**¹² de declarare neveridică, falsă a statutului de persoană care a atins vârsta de pensionare, pentru a beneficia de dreptul la ajutor social și/sau la ajutor pentru perioada rece a anului în conformitate cu **art. 5 alin. (1) lit. b) din Legea cu privire la ajutorul social nr. 133 din 13.06.2008**. Suma totală de ajutor social și ajutor pentru perioada rece a anului achitată necuvenit consituie **3739 lei**.

B. Declararea eronată/nedeclararea modificărilor intervenite în venitul familiei

1) Nedeclararea modificărilor intervenite în veniturile provenite din salarizare

Au fost constatate **24 cazuri**¹³ de nedeclararea, neinformarea de către beneficiar a STAS despre schimbările în cuantumul veniturile provenite din salarizare ale membrilor familiei, fiind încălcate prevederile pct. 41 din *Regulament*¹⁴, care stabilește că: „*Solicitantul ajutorului social are obligația să comunice în scris reprezentantului direcției/secției asistență socială și protecție a familiei orice modificare intervenită în informația declarată inițial în cererea de acordare a ajutorului social, în termen de 10 zile de la data la care a intervenit modificarea.*”. Nedeclararea modificărilor intervenite în cuantumul veniturilor salariale a cauzat acordarea la achitarea nejustificată a ajutorului social și ajutorului pentru perioada rece a anului în mărime totală de **271473 lei**.

---

¹¹ Anexă, Tabelul nr.1.7

¹² Anexă, Tabelul nr.1.9

¹³ Anexă, Tabelul nr.2.1

¹⁴ Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului social, aprobat prin HG nr. 1167/2008

2) Nedeclararea modificărilor intervenite în venitul obținut din bursa de studii

Au fost constatate **3 cazuri**¹⁵ de nedeclararea, neinformarea de către beneficiar despre schimbările în cuantumul veniturilor provenite din bursa de elev/student al membrilor familiei, fiind încălcate prevederile pct. 41 din *Regulament*¹⁶.

Nedeclararea modificărilor intervenite în venitul obținut din bursa de studii a dus la achitarea nejustificată a ajutorului social în mărime de **3940 lei**.

C. Declararea eronată/nedeclararea modificărilor intervenite în componența familiei

1) Declararea eronată a componentei familiei

Urmare verificărilor efectuate, au fost constatate **55 de cazuri**¹⁷, în care solicitantul de ajutor social nu a prezentat date complete, veridice, organului cu drept de stabilire a ajutorului social/ajutorului pentru perioada rece a anului – STAS Nisporeni, privind componența familiei, fiind încălcate prevederile **art. 16 alin. (2) din Legea nr. 133/2008**¹⁸, care stabilește: ” (2) Solicitantul este obligat să prezinte informații complete și veridice organului cu drept de stabilire a ajutorului social/ajutorului pentru perioada rece a anului. ” Astfel, beneficiarul de ajutor social și ajutor pentru perioada rece poartă răspundere pentru încălcarea prevederilor legale, conform **art. 16 alin. (3) din Legea nr. 133/2008**: ” (3) În cazul prezentării unor informații incomplete, greșite sau al neinformării despre schimbările ce au intervenit în structura și cuantumul veniturilor sau în circumstanțele familiei, fapt ce a influențat cuantumul ajutorului social și/sau acordarea dreptului la ajutor pentru perioada rece a anului, beneficiarul restituie întreaga sumă care i-a fost plătită nejustificat. ”

Neregulile admise de solicitanți la depunerea cererii de ajutor sunt diferite:

- declarații neveridice, eronate, false, privind prezența în familie a diverșilor membri, adulți sau copii, care de fapt se aflau peste hotarele țării la data depunerii cererii, conform informației din baza de date a Inspectoratului General al Poliției de Frontieră;
- declarații neveridice, eronate, privind membrii familiei ca ”plecați peste hotare”, care însă conform informației din baza de date a Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, se aflau în țară la momentul depunerii cererii de ajutor social.

Suma de ajutor social și ajutor pentru perioada rece a anului achitată necuvenit din vina beneficiarului/solicitantului, care nu a prezentat date complete, veridice, organului cu drept de stabilire a ajutorului social/ajutorului pentru perioada rece a anului, constituie **1959883 lei**.

---

¹⁵ Anexă, Tabelul nr.2.2

¹⁶ Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului social, aprobat prin HG nr. 1167/2008

¹⁷ Anexă, Tabelul nr.3

¹⁸ Legea cu privire la ajutorul social nr. 133 din 13.06.2008

2) Nedeclararea modificărilor intervenite în componența familiei

Ca urmare a verificărilor efectuate, au fost constatate **184 cazuri**¹⁹, în care beneficiarul prestației de asistență socială nu a informat despre schimbările ce au intervenit în structura sau în circumstanțele familiei, nu a declarat modificările intervenite în datele declarate la depunerea cererii de ajutor social, încălcând astfel prevederile pct. 41 din Regulament²⁰, care stipulează, că: „*Solicitantul ajutorului social are obligația să comunice în scris reprezentantului structurii teritoriale de asistență socială orice modificare intervenită în informația declarată inițial în cererea de acordare a ajutorului social, în termen de 10 zile de la data la care a intervenit modificarea*”. Beneficiarul de ajutor social și ajutor pentru perioada rece poartă răspundere pentru încălcarea prevederilor legale, conform **art. 16 alin. (3) din Legea nr. 133/2008**: ” (3) *În cazul prezentării unor informații incomplete, greșite sau al neinformării despre schimbările ce au intervenit în structura și cuantumul veniturilor sau în circumstanțele familiei, fapt ce a influențat cuantumul ajutorului social și/sau acordarea dreptului la ajutor pentru perioada rece a anului, beneficiarul restituie întreaga sumă care i-a fost plătită nejustificat.* ”

Nedeclararea schimbărilor intervenite în componența familiei a cauzat achitarea nejustificată a ajutorului social și a ajutorului pentru perioada rece a anului în sumă totală de **2905487 lei**.

D. Nereguli cu suspiciuni rezonabile de fraudă admise de angajații STAS Nisporeni

În rezultatul verificărilor cererilor de ajutor social și actelor confirmative, verificarea informației din SIAAS, interogarea bazelor de date puse la dispoziție, investigațiilor efectuate, analiza datelor, **au fost identificate 16 cazuri**²¹ **în care există indicii rezonabile de fraudă admise de reprezentanții structurii teritoriale de asistență socială**, prin înregistrarea și introducerea în SIAAS a informației false despre persoane care nu se aflau în țară. Cererea de ajutor social a fost recepționată cu semnătura persoanei adulte care lipsea din țară.

E. Nereguli de procedură admise de structura teritorială de asistență socială

1) Au fost constatate unele deficiențe, admise de către reprezentanții structurii teritoriale de asistență socială - asistenții sociali comunitari, în procesul de recepționare, acceptare, examinare a cererii pentru acordarea ajutorului social. Astfel, în **9 cazuri**²², cererea pentru acordarea ajutorului social a fost acceptată în lipsa actelor confirmative, astfel au fost încălcate prevederile pct. 9 din Regulament²³, care stabilește: “*Cererea se consideră completă și se acceptă pentru examinarea dreptului dacă toate datele necesare și actele confirmative au fost oferite de către solicitant.*”. În **4 cazuri**²⁴ asistenții sociali comunitari au completat cererile de ajutor social în sistemul informațional SIAAS cu date eronate, decât cele conținute în cererea

¹⁹ Anexă, Tabelul nr.4

²⁰ Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului social, aprobat prin HG nr. 1167/2008

²¹ Anexă, Tabelul nr.5

²² Anexă, Tabelul nr.6.1

²³ Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului social, aprobat prin HG nr. 1167/2008

²⁴ Anexă, Tabelul nr.6.1

pe suport de hîrtie, iar **într-un caz**²⁵ cererea nu a fost semnată de toți membrii adulți din familie.

2) Au fost constatate **5 cazuri**²⁶, în care STAS nu a respectat prevederile regulamentare referitor la decizia despre acordarea sau neacordarea dreptului la ajutor social, contrar pct. 171 din Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului social, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 1167 din 16.10.2008, care prevede: „*Decizia despre acordarea sau neacordarea dreptului la ajutor social este emisă în termen de 20 zile lucrătoare de la data înregistrării cererii.*”

3) Au fost constatate **56 cazuri**²⁷, admise de către reprezentanții structurii teritoriale de asistență socială, în procesul de recepționare, acceptare, examinare a cererii pentru acordarea ajutorului social, în lipsa acordului pentru prelucrarea datelor cu caracter personal al tuturor membrilor familiei, contrar cerințelor pct. 5³ din Regulament²⁸, care stabilește, că: *”Solicitarea va fi înregistrată dacă a fost exprimat, în formă scrisă sau electronică, consimțămîntul pentru prelucrarea datelor cu caracter personal, ... ”*

4) Au fost constatate **262 de cazuri**,²⁹ în care, STAS nu a respectat prevederile regulamentare referitor la semnarea acordului de cooperare, acordul fiind semnat înainte de luarea deciziei, în unele cazuri chiar înainte de depunerea cererii de către solicitant, contrar Instrucțiunii-cadru referitor la implementarea Acordului de cooperare în cadrul Programului de ajutor social, anexat la Ordinul MSMPS nr. 816/1 din 28.06.2018, care stipulează, că: *”Solicitantul și membrii adulți ai familiei beneficiare de ajutor social sînt obligați să semneze Acordul de cooperare. Semnarea acordului de cooperare se realizează: în termen de 3 zile lucrătoare de la data primirii deciziei, solicitantul și membrii adulți ai familiei semnează Acordul de cooperare ”.*

F. Implementarea acordului de cooperare

Urmare verificărilor efectuate, analizei dosarelor beneficiarilor de ajutor social și ajutor pentru perioada rece a anului, vizitelor efectuate la domiciliul beneficiarilor au fost constatate grave deficiențe privind acțiunile STAS Nisporeni referitor la respectarea prevederilor legale privind implementarea acordului de cooperare.

Astfel, se identifică următoarele deficiențe:

---

²⁵ Anexă, Tabelul nr.6.1

²⁶ Anexă, Tabelul nr.6.2

²⁷ Anexă, Tabelul nr.6.3

²⁸ Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului social, aprobat prin HG nr. 1167/2008

²⁹ Anexă, Tabelul nr.6.4

1) STAS nu verifică la reședința beneficiarului, corectitudinea utilizării ajutorului social, fapt ce contravine prevederilor pct.39³ din Regulament³⁰, care stipulează, că: ” *La sesizarea șefului structurii teritoriale de asistență socială, a reprezentanților autorităților administrației publice locale, precum și la autosesizare, comisiile verifică, la reședința curentă a beneficiarului, corectitudinea utilizării ajutorului social conform prevederilor punctului 39² al prezentului Regulament, întocmind raportul de utilizare a ajutorului social. În raport se reflectă constatările cu privire la respectarea sau nerespectarea obligațiilor asumate, precum și, după caz, recomandările pentru depășirea situației. Verificarea repetată nu poate fi efectuată mai devreme de 45 de zile calendaristice de la data întocmirii raportului de utilizare a ajutorului social.*”

2) STAS nu asigură monitorizarea familiilor cu copii în situație de risc, contrar prevederilor art.9 alin. (8) al Legii nr.133/2008: „*Pentru familiile cu copii în situație de risc, managerul de caz este responsabil de monitorizarea utilizării ajutorului social conform prevederilor acordului de cooperare, folosind în calitate de criteriu de bază în procesul monitorizării respectarea de către părinți/alți îngrijitori a interesului superior al copilului și satisfacerea necesităților acestuia.*”

3) STAS nu a asigurat cearea Comisiilor pentru verificarea utilizării ajutorului social, fapt ce contravene cerințelor art.9 alin. (9) al Legii nr.133/2008: „, *Structura teritorială de asistență socială creează, în condițiile stabilite de Guvern, comisii care, selectiv, verifică la reședința curentă a solicitantului/beneficiarului autenticitatea informației prezentate în cererea pentru acordarea ajutorului social și întocmesc ancheta socială. Comisiile sînt constituite dintr-un număr impar de membri, nu mai mic de 3 persoane, și includ reprezentanți ai structurii teritoriale de asistență socială, reprezentanți delegați ai autorităților administrației publice locale și reprezentanți ai societății civile.*”

➤ În procesul verificării, analizei datelor din cele 500 cereri de ajutor social depuse după anul 2018, din momentul completării Regulamentului cu prevederile privind Acordul de cooperare, a fost constatat că STAS Nisporeni nu a creat Comisie de verificare, conform cerințelor art.9 alin. (9) al Legii nr.133/2008 și pct.61 din Regulament³¹ și nu a inițiat nici un control al familiilor beneficiare și nu a întocmit absolut nici un raport de utilizare a ajutorului social, în care se reflectă constatările cu privire la respectarea sau nerespectarea obligațiilor asumate. Ține de menționat, că în conformitate cu art.9 alin. (6) al Legii nr.133/2008: „*Beneficiarul utilizează ajutorul social în folosul familiei, în mod primordial pentru satisfacerea necesităților privind alimentația, vestimentația, locuința, igiena, îngrijirea medicală, educația și școlarizarea obligatorie a copiilor.*”

³⁰ Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului social, aprobat prin HG nr. 1167/2008

³¹ Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului social, aprobat prin HG nr. 1167/2008

CONCLUZIE GENERALĂ:

Raportul evidențiază multiple nereguli și deficiențe în modul de stabilire și acordare a ajutorului social și a ajutorului pentru perioada rece a anului de către STAS Nisporeni din cadrul ATAS Centru-Vest. Principalele probleme constatate includ:

1. **Încălcări din partea beneficiarilor**
  - Declararea eronată a statutului ocupațional sau a componenței familiei.
  - Nedeclararea modificărilor intervenite în veniturile familiei sau în structura acesteia.
2. **Deficiențe administrative**
  - Erori în procesarea cererilor de către angajații STAS.
  - Lipsa unor verificări adecvate și a monitorizării utilizării ajutorului social.
3. **Impact financiar semnificativ**
  - Peste 10 milioane de lei au fost acordați ilegal, în principal din vina beneficiarilor, dar și din cauza unor erori administrative.

CAPITOLUL III. RECOMANDĂRI

1. **Agenția Teritorială de Asistență Socială Centru-Vest (Structua teritorială de asistență socială Nisporeni):**
  - 1.1. Va examina prezentul raport de control, cu aprobarea unui plan de măsuri privind îmbunătățirea, eficientizarea activității STAS Nisporeni, în conformitate cu prevederile actelor normative în vigoare.
  - 1.2. Va asigura implementarea recomandărilor expuse în rapoartele individuale de inspecție pentru cererile constatate cu iregularități cu impact financiar.
  - 1.3. Va întreprinde măsuri în vederea restituirii sumelor de ajutor social și ajutor pentru perioada rece a anului achitate nejustificat din vina familiilor beneficiare, care poartă răspundere în conformitate cu art. 16 alin. (3) din Legea cu privire la ajutorul social nr. 133 din 13.06.2008, în sumă de **10209140 lei**.
  - 1.4. Va efectua o anchetă de serviciu pentru a stabili gradul de vinovăție a persoanelor responsabile din cadrul direcției, care au admis multiple erori, fraude, încălcarea prevederilor legale a dreptului la ajutor social și ajutor pentru perioada rece a anului și în dependență de acest fapt să aplice sancțiuni disciplinare în conformitate cu prevederile Codului Muncii.
  - 1.5. Va asigura responsabilizarea asistenților sociali și specialiștilor în administrarea ajutorului social, în vederea respectării prevederilor legale la acceptarea, înregistrarea și procesarea cererilor în conformitate cu prevederile pct. pct. 8 - 17³ din Regulamentul

cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului social, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1167 din 16.10.2008.

- 1.6. Va asigura măsuri de instruire și perfecționare a personalului implicat în procesul de acordare și stabilire a dreptului la ajutor social și ajutor pentru perioada rece a anului, precum și va asigura promovarea mesajelor informative cu privire la responsabilitatea beneficiarilor pentru declararea eronată și/sau nedeclararea modificărilor în componența familiei.
- 1.7. Va elabora un plan de măsuri privind implementarea recomandărilor înaintate în scopul remedierii neregulilor constatate și va informa Inspectoratul Social de Stat în termen de 30 zile despre măsurile întreprinse.

Ministerul Muncii și Protecției Sociale :

Va asigura îmbunătățirea sistemelor informatice prin corelarea bazelor de date relevante pentru a reduce erorile în procesul de acordare a ajutoarelor sociale.

Prezentul raport se transmite:

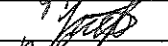
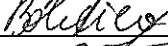

Dlui Alexei Buzu, ministrul Muncii și Protecției Sociale

Dnei Marina Croitoru, directoare Agenția Teritorială de Asistență Socială Centru-Vest

Dlui Vasile Porțevschi, deputat în Parlamentul Republicii Moldova

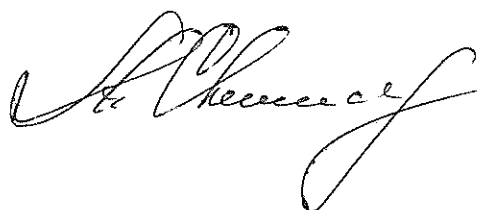
Raportul de control se expediază Procuraturii Generale a Republicii Moldova, pentru examinarea cazurilor în care există suspiciuni rezonabile de fraudă, abuz și neglijență.

Membrii echipei de inspecție

Funcția deținută	Nume Prenume	Semnătură	Data
Șef direcție	Vizir Boris		14.01.2025
Inspector principal	Damaschin Irina		14.01.2025
Inspector principal	Radu Nadejda		14.01.2025
Inspector principal	Bobeica Mariana		14.01.2025
Inspector superior	Creanga Liliana		14.01.2025

Anexă:165 pag. (Constatările Inspectoratului Social de Stat divizate pe tipuri de iregularități)

**Directoare,
Inspectoratul Social de Stat**

 Angela CHIRILOV